

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

**СОЦІАЛЬНА ТА
психологічна БЕЗПЕКА**
здобувачів вищої освіти

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА

Навчально-науковий
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН ІМЕНІ
О.М. ЛАЗАРЕВСЬКОГО

КАФЕДРА
ПЕДАГОГІКИ І МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ
ІСТОРІЇ ТА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Освітній ступінь
Галузь знань
Спеціальність
Освітньо-професійна програма
Кількість кредитів
Рік підготовки, семестр
Компонент освітньо-професійної програми
Дні занять
Мова викладання
Консультації

Викладач
Контакти

магістр
01 Освіта/Педагогіка
011 Освітні, педагогічні науки
Педагогіка вищої школи
3
5 рік, IX семестр
нормативний (за вибором)
згідно з розкладом
українська
понеділок 15.00–16.20;
п'ятниця 15.00–16.20 (110 кабінет).
Шолох Олена Анатоліївна
E-mail: osholoh72@gmail.com

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни «Соціальна та психологічна безпека здобувачів вищої освіти» формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти свідомого та відповідального ставлення до питань особистої безпеки і безпеки тих, хто її оточує, навчити розпізнавати й оцінювати потенційні соціальні та психологічні небезпеки, визначати надійні шляхи захисту від них.

Завдання навчальної дисципліни:

- ідентифікувати потенційні соціальні і психологічні небезпеки, розпізнавати їх;
- визначати небезпечні, шкідливі та вражаючі чинники, що породжуються джерелами небезпек;
- прогнозувати можливість і наслідки впливу небезпечних та шкідливих чинників на організм і психологічний стан людини;
- використовувати нормативно-правову базу захисту людини від дії небезпечних, шкідливих та вражаючих чинників;
- запобігати виникненню надзвичайних ситуацій, а в разі їх виникнення вживати адекватних заходів і виконувати дії, спрямовані на їх ліквідацію;
- використовувати у своїй практичній діяльності громадсько-політичні, соціально-економічні, психологічні, правові, технічні, природо-охоронні, медико-профілактичні заходи, спрямовані на

забезпечення здорових і безпечних умов існування людини у сучасному навколишньому середовищі.

Програма навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів:

1. Соціальна та психологічна безпека здобувачів вищої освіти..
2. Організації ефективної та безпечної праці і життєдіяльності.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шифр згідно ОПП	Компетентності
ЗК 1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу
ЗК 2.	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
ЗК 3.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
ЗК 4.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
ЗК 5.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
ЗК 6.	Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми
ЗК 7.	Здатність до міжособистісної взаємодії
ЗК 8.	Здатність діяти соціально відповідально і свідомо
ЗК 9.	Здатність працювати в міжнародному контексті
ЗК 10.	Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
СК 2.	Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки.
СК 3	Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.
СК 4	Здатність здійснювати експертизу та надавати консультації з питань освітньої політики та інновацій в освіті.
СК 5	Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти.
СК 7	Критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань.
СК 8	Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.
СК 9	Здатність до використання сучасних інформаційно- комунікаційних та цифрових технологій у освітній та дослідницькій діяльності.
Програмні результати навчання	
РН 2	Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності
РН 3.	Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію
РН 4.	Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів
РН 5.	Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.
РН 6	Розробляти та реалізовувати інноваційні й дослідницькі проєкти у сфері освіти/педагогіки та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм.
РН 7	Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.

PH 9	Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність.
------	---

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма						Заочна форма						
	усього	включно з					усього	включно з					
		л	пр	лаб	інд	срс		л	пр	лаб	інд	срс	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Соціальна та психологічна безпека здобувачів вищої освіти													
Тема 1. Соціальна та психологічна безпека діяльності як нова інтегральна наука	16	4	2	-	-	10	20	2	2	-	-	16	
Тема 2. Ризик у соціальній та психологічній безпеці діяльності	20	4	2	-	-	14	14	2	-	-	-	12	
Тема 3. Управління ризиком, стресом. Соціальний та психологічний аспект	20	6	2	-	-	12	18	2	2		-	14	
Тема 4. Законодавчі та нормативні акти системи цивільного, соціального та психологічного захисту	16	4	4			8	10					10	
Разом за змістовим модулем 1	72	18	10	-	-	44	62	6	4	-	-	52	
Змістовий модуль 2. Організації ефективної та безпечної праці													
Тема 5. Надзвичайні ситуації.	20	6	2	-	-	12	16	2	2		-	12	
Тема 6. Система заходів запобігання та реагування на надзвичайні ситуації	14	4	2	-	-	8	20	2	-	-	-	18	
Тема 7. Правові та організаційні, психологічні і основи безпеки життєдіяльності	14	6	2			6	18	2				16	
Тема 8. Психологічні аспекти безпеки праці	14	4	2			8	16	2				14	
Тема 9. Система управління охороною праці. Психологічна саморегуляція	16	4	2			10	18	2	2			14	
Разом за змістовим модулем 2.	78	24	10	-	-	44	36	6	4	-	-	74	
Усього годин	150	42	20	-	-	88	150	12	8	-	-	126	

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/ п	Назва теми	Кількість годин
1	Соціальна та психологічна безпека здобувачів вищої освіти як нова інтегральна наука	2
2	Ризик у соціальній та психологічній безпеці діяльності	2
3	Управління ризиком. Соціальний та психологічний аспект	2
4	Законодавчі та нормативні акти системи цивільного захисту. Психологічні фактори адаптації	4
5	Надзвичайні ситуації.	2
6	Система заходів запобігання та реагування на надзвичайні ситуації	2
7	Правові, організаційні та психологічні основи безпеки життєдіяльності	2
8	Психолого -ергономічні аспекти безпеки праці і життєдіяльності	2
9	Система управління охороною праці. Психологічні механізми саморегуляції	2
Усього годин практичних занять		20

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Література

1. Алексеев Н.А. Стихийные явления в природе. Москва: Просвещение, 1988
2. Бондалетов И.Г. Безопасность жизнедеятельности: курс лекций. Харьк. держ. акад. культуры. Харків: ХДАК, 2003, 120 с.
3. Васильчук М.В., Медвідь М.К., Сачков Л.С. Збірник нормативних документів з безпеки: Збірник нормативних документів з безпеки. Київ: Фенікс, 2000. 896 с.
4. Гогіташвілі Г.Г. Лапін В.М. Основи охорони праці: навч. посіб. 4-те вид. випр. і доп. Київ: Знання, 2008. 302с.
5. Желібо Є.П., Зацарний В.В. Безопасность жизнедеятельности: підручник. Київ: Каравела, 2006. 288 с.
6. Жидецький В.Ц. Джигерей В.С. Мельников О.В. Основи охорони праці: підручник. Вид. 5-те доповнене. Львів: Афіша, 2000. 350с.
7. Збірник директивних документів з питань викладання нормативних дисциплін «Безпеки життєдіяльності», «Основи охорони праці», «Охорона праці в галузі», «Цивільна оборона у вищому навчальному закладі». Київ: Основа, 2003. 488 с.
8. Іваськевич І.О. Ергономіка. Тернопіль: Економічна думка, 2002. 168с.
9. Коваленко Г.И., Матицын Э.Н., Мусияченко Ф.В. Безопасность жизнедеятельности человека: Конспект лекций. Ч.1 2005.184 с., Ч.2. 2006. 352с.
10. Миценко І.М. Забезпечення життєдіяльності людини в навколишньому середовищі. Кіровоград: 1988.
11. Миценко І.М. Забезпечення життєдіяльності людини в навколишньому середовищі. Кіровоград: 1988.
12. Мягченко О.П. Безопасность жизнедеятельности людини та суспільства: навч. пос. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 384с.
13. Бачинський Г.О. Основи соціоекології: навч. посібник. Київ: Вища школа, 1995. 238с.

14. Педагогіка вищої школи: підручник. / за ред. В. Г. Кременя. Київ: Педагогічна думка, 2009. 256 с.
15. Пістун І.П. Піщенко В.Ф., Березовецький А.П. Безпека життєдіяльності. Львів: Світ-1995. 2001. 256с.
16. Пістун І.П., Кіт Ю.В. Безпека життєдіяльності (Психофізіологічні аспекти). Практичні заняття. Львів: Афіша 2000. 239с.
17. Психология экстремальных ситуаций : хрестоматия / сост. А.Е. Тарас, К.В. Сельчонок. Минск: Харвест, 2000. 480с.
18. Хохлов Н.В. Управление риском. Москва: ЮНТИ-ДАНА, 2001, 239с.
19. Яким Р.С. Безпека життєдіяльності людини: навч. посібник. Львів: Видавництво «Бескид Біт», 2005. 304с.
20. Ярошевський М.М., Ярошевська В.М., Диновський Д.М., Словник термінів і понять з безпеки життєдіяльності. Вид. 2-е доп. і доопр. Київ: Видавничий дім: Професіонал, 2004. 256с.
21. Щербань П. М. Навчально-педагогічні ігри у вищих навчальних закладах: навч. посіб. Київ: Вища школа, 2004. 207 с.

Інформаційні ресурси

22. Волкова Н.П. Педагогіка: навч. посібник. Київ: Академвидав, 2007. 616 с. URL: <https://pedagogy.lnu.edu.ua/departments/pedagogika/library/volkova.pdf>
23. Дидактичні системи у вищій освіті: навч. посіб. / авт.-упоряд. В. В. Бойченко. Умань: ПП Жовтий О. О., 2013. 121 с. URL: <http://divovo.in.ua/didaktichni-sistemi-u-vishij-osviti-navchalenij-posibnik.html>
24. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посібник для студентів вищих навч. закладів. Київ : Академвидав. 2004. 334с. URL: <https://eltutor.at.ua/Podskazki/Dychkivska.pdf>.
25. Інновації у вищій освіті: вітчизняний і зарубіжний досвід: навч. посіб./ І.В. Артёмов, І.П. Студеняк, Й.Й. Головач. Ужгород: ПП «АУТДОР-ШАРК», 2015. 360 с. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9701>
26. Максимюк С.П. Педагогіка: навч. посібник. Київ: Кондор, 2009. 670 с. URL: https://4vupuro.org.ua/download/metod_prob1/pedagogika.pdf
27. Стрельников В. Ю. Сучасні технології навчання у вищій школі: навчальний посібник. Полтава: ПУЕТ, 2013. 309с. URL: <http://library.kr.ua/elib/strelnikov/posibnyk-Strelnikov.pdf>
28. Сучасні технології в освіті. Ч. 1. Сучасні технології навчання : наук.-допом. бібліогр. покажч. Вип. 2 / упоряд.: Філімонова Т. В., Тарнавська С. В., Орищенко І. О. та ін. ; наук. ред. Березівська Л. Д.]. Київ, 2015. 377 с. URL: http://umo.edu.ua/images/content/biblioteka/suchasni_tehnolog_navch.pdf
29. Фіцула М.М. Педагогіка: навч. посібник. Київ: Академія, 2002. 528 с. URL: http://odnorobivka.edu.kh.ua/Files/downloads/Fitsula_M_M_-_Pedagogika_Alma-mater_-_2002.pdf

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи (проекти, презентації, есе, реферати, тести тощо), які виконуються із порушенням встановлених викладачем термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від максимально можливої кількості балів за даний вид діяльності). Перескладання пропущених занять або завдань самостійної роботи відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, працевлаштування тощо). Відвідування аудиторних занять є бажаним. Теми пропущених занять студент опрацьовує самостійно.

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка» (2019 р.; Інтернет-ресурс: <https://drive.google.com/file/d/1kpvtbTTnlgy2Tz29iNvgwlMe84tMAkRg/view>). У процесі навчання забороняються

академічний плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування (при написанні контрольної роботи та складанні іспиту), хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад педагогіки, дидактики, методики викладання тощо;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, не запізнюватися на заняття (виняток можуть становити запізнення з поважних причин), дотримуватися правил суспільної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- виконувати завдання, визначені для практичних занять і самостійної роботи;
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни (разом з балами за залік) мінімум 60 балів.

Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота									Залік	Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	30	100
8	8	8	8	8	8	8	8	6		

Сумарний бал поточного контролю за виконання програмного матеріалу:

- виконання самостійної роботи до всіх тем складає 70 балів
- залікове підсумкове заняття 30 балів.